

A. G. C.

Bevis

paa

ERICH den II. Hertug til Slesvig, Hans
 Hgteskab med MARGARETE, en
 Daatter af JERMER II. Tyrste
 over Sigen.

S. I.

Svo som vil eftersee vore Kongers Aar - Bøger og Slægt - Register, vil deri finde alleneſte den ufuldkomne Eſterretning om Erich II. Hertug til Synder - Jylland eller Slesvig, den anden Son af Kong Abel i Dannemark, hans Gemahl, at Hun har heedt Margrethe, og har maattet opgive ſin Aand t Barns - Nød An. 1272. og altsaa i ſamme Aar, da Hendes Herre har forladt Verden. I Hiſt. Gent. Dan. hos Lindenbruch (1) læſer man: Anno Domini MCCLXXII. obiit Dux Ericus & redditus eſt Ducatus Erico Regi cum filio Ducis — obiit Duciffa Margarete in partu. Hvormed rigtigen kommer overeens, hvad den Danſke Chronologus hos Hr. von Weſtphalen

De Danſke Skri-
 benteres ufuld-
 komne Beretning
 om Erich II. Her-
 tug til Slesvig,
 hans Gemahl.

(1) Hiſt. Gent. Dan. ap. Lindenbrog. Script. Sept. p. 306. [p. 275. ed. Fabric.]

len (2) ſkriver: 1272. Mortuus est Ericus Dux Jutiæ & uxor ejus. Og videre gaaer ey heller de nyere Danske Skribenteres Beretning. Vel vil Pontanus (3) forſikkre os, at Hertug Erich har været giftet med en Daatter af Grev Gert til Holſteen. Men Dankwerth (4) har allerede meget vel erindret, at Grev Gert den I. hvis Daatter nødvendigen meenes, har ikke kundet, efter de Tidens Skikke, have Hertugen, ſom ſin kiodelige Søſter-Søn, tillige til Sviger-Søn, formedelſt alt for nær Slægtſkab; og at man har ingen anden Grund til at give vor Hertug Erich en Holſteenſk Gemahl, end fordi man har taget ham for hans Sonne-Søn af ſamme Navn, hvilken ſom er bekiendt, har havt en Søſter af Grev Gert den Store til ægte.

§. II.

Denne Mangel opfyldes af den gamle L. bſke Chroniſt og Cörner, efter hvis Beretning hun har været en Daatter af Fyrſt Jermer den 2den af Rygen.

Ved ſig utilſtrækkelig Beretning, ſom vore Lands-Mænd formaae at give os om Hertug Erichs Gemahl, vil det være fornødent, at vi hos udlandſke Hiſtorie-Skribere ſøge Underretning om hendes Perſon og Herkomſt. Og da ſees det tilfulde, at man maae holde hende for en fød Printzeſſe af Rygen og en Daatter af Fyrſt Jermer den 2den, den navnkundige Fiende af den Danske Krone. I det af D. Gerdes udgivne Udtog af den gamle Læſe-Meſter i Franciſcaner Ordenen i Lybek hans endnu utrykte Lybſke Kronike, ſom findes ſammesteds forvaret paa Raad-Huſet, heder det ved det Aar 1257. (5): Hertog Woldemar ſtarv. Erik

(2) Chronol. Dan. ap. Dn. de Westphalen Mon. Cimbr. T. I. col. 1406.

(3) Pontan. Rer. Dan. L. VII. p. 355.

(4) Dankwerth Landes-Beschreib. der Herzogth. Schlesw. uhd. Holst. II. Deel. I. Cap. p. 59. 60.

(5) Udtog af den Lyb. Kron. ad a. 1257. i Gerdes Mecklenburgiſche Schriften und Urkunden IX. Samling p. 34.

Erik syn Broder wurd Hertog, de nam Jermers, des Heren van Rügen Tochter. Og Herman Cörner (6) har ved det Aar 1259 antegnet os følgende: Waldemarus Dux Sleswicensis, filius Abel Regis Danorum defuncti, obiit secundum Chronicam Danorum; cui successit frater suus Ericus, qui Germani Domini Rugianorum filiam accepit in uxorem. Disse Historie-Skriveres Vidnesbyrd er ikke af ringe Vigtighed. Begge, og i sær den Lybske Chronist, ere i sig selv allerede temmelig gamle, og ligesom Cörner udtryffeligen beraaber sig paa en Dansk Krønike, som nu er ikke mere at finde, saa har og uden Tvivl den Lybske Krønike Skriver laant sin Fortælling af ældre Tid-Bøger, og maae skee af samme nysommeldte Danske Krønike.

§. III.

Men hvor gyldige de anførte Vidner end ere, saa vil vi dog, for at fuldkommen stadfæste deres Udsigende understøtte den med andre Beviis. Grunde. Det er vist, at Hertug Erik og Fyrst Jermer ere med sammenføyede Kræfter i Aaret 1259. faldne ind i Roskilde-Stift, og have altsaa paa den Tid været Venner og Bunds-Forvandte. I Historie-Bøgerne finder man vel ingensteds denne Omstændighed. De melde alle kun om Fyrst Jermer ved dette Krigs-Tog, og tale ikke med et Ord derom, at Hertug Erich har bivaanet eller havt Deel i det samme. Sagen selv bliver dog uimodsigelig, efterdi den staaer med tydelige Ord i et An. 1264. af Hertug Erich udgivet Haandskrift, hvoraf Originallet tillige med dertil hørende

Hvilken Efterretning endnu besvortes derved, at efter et Haandskrift af Hertug Erik, af 1264. haand og Fyrst Jermer ere i Aaret 1259. tilsammen faldne ind i Sælland.

Ee 2

Segl

(6) Corner Chron. ad a. 1259. in Eccardi Corp. Hist. med. æv. T. II. col. 904.

Segl endnu er til (7). Det gandske Document lyder efter Originalet saaledes: Omnibus presens scriptum cernentibus, Ericus dei gratia dux jutiae in domino salutem. Insidiantium quorundam malicia innocentium equitati solet multotiens invidere. qui ut se gratos reddere possint & acceptos, in destructionem aliorum vehementius elaborant, de quorum studio & opera, venerabilis pater dominus Petrus Roskildensis episcopus intellexit se diffamatum graviter licet immerito & delatum. ex eo quod nos una cum felicis recordacionis Domino Jaromaro, Ryanorum principe magna necessitate compulsi exercitum ordinavimus & induximus in dyocesim Roskildensem, id dicatur sua sollicitudine procuratum. Nos igitur de premissis plenioram habentes noticiam, quia factum ipsum ad nos principaliter spectabat, ipsum dominum episcopum in extremitate sue dyoc. propter indignationem regiam, quam timebat, invenimus commorantem, quem ob spem reconciliacionis vel treugarum, ad castrum suum, quod dicitur köpmanhafn, reduximus, ab omni illius exercitus congregacione & ab illius belli seminacione innocentem. Vnde & a supra dictis diffamacionibus ipsum dominum episcopum in verbo veritatis excusamus & si opus fuerit, amplioribus & veris racionibus intendimus & parati erimus excusare. Datum anno domini M^o.CC^o.LXIII°. Har nu altsaa Hertug Erich været deelagtig med Fyrst Jermer i det fiendtlige Anfald paa Scelland, saa er det jo gandske begribeligt, at de ved saadan en Leylighed kand være faldne paa den Slutning, for at befæste deres indbyrdes

(7) Om dette Haand-Skrift og Anledning til det see Gramm. ad Meurs. col. 433. not. (e).

des Fortroelighed, at forbinde sig endnu stærkere ved et nær Svogerskab; I hvorvel den Omstændighed, at Erich den 2den ved de i hans Brev forekommende Ord: Felicis recordacionis Domino Jaromaro Ryanorum principe, ikke sætter disse til: Quondam socero nostro, lader os ikke domme andet, end at det anno 1259 af-talte Ægteffkab er først fuldbyrdet, efter den Rygenske Fyrstes i følgende Aar mellemkommende blodige Ende- ligt, og at hand derfor, rigtigen at tale, er ikke virkelt- gen blevet vor Hertug Eriks Sviger-Fader.

§. IV.

Man vil saa meget lættene lade de Slutninger gælde, som jeg drager ud af det fremlagde Haand- Skrift, naar man vil give Aigt paa Sagerne da væ- rende Tilstand i Dannemark, hvoraf man seer hvad Hoved-Hensigten har været med det Foretagende paa Sælland. Den Danske Krone var i Aaret 1252 blevet Kong Christopher den 1ste til Deel; hvorved Kong Abels efterladte ældste Søn Waldemar var forbigaaet, uag- tet Kong Christopher selv tilforn paa den anno 1251 i Nyborg holdte Herre-Dag havde bevilget og med andre Rigens Raad derom beseglet et Brev, at Abels ældste Søn efter hannem skulde blive Konge i Dannemark, og om hand døde uden Afkomst, da den anden ndi hans Sted at tages (8). Da nu Waldemar døde i Aaret 1257 uden Livs-Arvinger, og Kongen ikke vilde forlehne hans indehavte Hertugdøm Synder-Jylland til hans efterlevende Broder Erich, men fordrev denne deraf, og tvang ham til at undvige til Holsteen til hans Mor-

Ålterhelt da dette Krigs-Tog har fornemmeligen været foretaget, for at udføre den Paatale, som Hertug Erik havde til den Danske Krone.

Ee 3

Brødre,

Brødre, Greverne Johan og Bert (9), forbandt sig Erich med den Danske Geistlighed, som var Kongen fiendsk, og som intet mere ønskede, end at faae den Nyborgske Slutning bragt til Fuldbyrkelse, og at faae ham, efter dens Indhold, hiulpet paa hans Faders Throne. Hvilket Geistlighedens Sindelaug tydeligen kiendes deraf, at Erke-Bispen i Lund Jacob Erlandsen ikke allene, af den Aarsag, fordi hand, Erke-Bispen, havde i Sinde at tilbende Kong Abels Stamme Riget, forhindrede Kong Christophers Forehavende, at lade sin forhen til Thron-Følger udvalte Printz Erich krone paa den Herre-Dag, som i Begyndelsen af anno 1258 var udfærdiget til Odense, men at hand blev end og, paa den i samme Aar, paa St. Mortens Fest, holdte Kiøbenhavniske Herre-Dag, af Kongen beskylt, at hand havde skrevet til Rom for Hertug Erich og forestillet hans Udelukkelse fra Thronen som uretmæssig; derhos og søgt Paven om, at hand vilde afsætte ham, Kong Christopher, fra Regimentet, og beskikke en af Kong Abels Sønner i hans Sted til Konge (10.). Af disse Spor i Historien lader det sig allerede slutte med en ikke ringe Kiømelighed, at den fiendtlige Landgang, som Hertug Erik med Fyrst Jermer foretog paa Sælland anno 1259, sigtede ikke blot til Kirkens Beskyttelse i Dannemark, som af den Romerske Stool var anbefalet Fyrst Jermer, eller til at forskaffe Hertug Erich Forlehning paa Hertugdømmet Slesvig, men og, ja fornemmeligen (endskjønt at man ikke strax i Begyndelsen lod sig mærke dermed) til at udføre den Baatale, som Hertugen, efter den Nyborgske Riigs-Dags Slutning af 1251, havde til den Danske Krone.

(9) Hvitfeldt p. 253. Pontan. p. 352.

(10) Hvitfeldt p. 253. 254. 258. Pontan. p. 352. 357.

Krone. Men det fattes ikke paa endnu nærmere Kiendtegen, ved hvilke man er berettiget til at forsvare Sagen med en Slags Visshed. Hertug Erik og Fyrst Jermer havde allerede for mere end een Maaned siden landet paa Seeland og indtaget Kiøbenhavn (11), da Kong Christopher den 29de Maji døde i Ribe af Forgift, som en Geistlig, ved Navn Arnfast, havde givet ham ind (12). Hvilken Tiid-Punct alt for kiendeligen rober det ugudelige Menneffes Hensigt, nemlig paa engang at bane en aaben Vey for den store Stats-Forandring, som var opspundet af Erke-Bispen i Lund, og som man nu havde begyndt at sætte i Verk; allerhelst da Erke-Bispen kort derefter, ligesom for at belønne ham for saa vigtig en Tieneste, vilde befordre ham til Bispestolen i Aarhus, og virkeligen indviede ham til Bisp (13). Ja Hertugen selv giver og med de i for-
 anførte

(11) Chronol. Dan. ad a. 1259. ap. Dn. de Westphalen T. I. col. 1406. Jarmarus occupavit Sialandiam quinta die Paschæ [det er den 17de April]. Annalista I. Dni de Ludewig ad e. a. p. 31. Et Jeremarus uenit Kopenhagen cum exercitu magno Feria Hebdomadaram Paschæ.

(12) Chron. Eccl. Rip. a Terpagero ed. p. 22. verb. Serenissimus Rex Danorum Christophorus primus obiit Ripis Anno Dni MCCLIX- 4 Calendas Junii et sepultus est in medio Chore sub albo lapide. Consulium Civitatis Ripensis & Fratrum ordinis Prædicatorum & minorum ibidem appellatio ad sedem Apostolicam de anno 1261. III. Id. Maji apud Terpager. Rip. Cimbr. p. 207. ibi: Domini Christophori quondam Regis Danorum *sublati de medio*. Breve Urbani IV. Pontif. ad Archiep. Lundens. de anno 1264. ap. Hvitfeld. p. 268. & Pontan. p. 362. Propositiones Erici Menvedi contra Joannem Grand, citante Grammio ad Meursium col. 432. not. (e) verb. Avum enim Regis Christophorum intoxicatum. Scriptor. Dan. allegati a Gramm. ibid.

(13) Breve Urbani IV. ap. Hvitf. & Pontan. c. 1. Det er altsaa en wrang Indbildning, at Arnfast har allerede været Biskop i Aarhus paa den Tiid, da
 hand

anførte Brev forekommende merkværdige Ord: *Quod nos una cum felicit recordacionis Domino Faromaro Ryanorum principe magna necessitate compulsi exercitum ordinavimus & induximus in dyocesim Roskildensem, og videre: Quia factum ipsum ad nos principaliter spectabat, noksom tilkiende, at dette Tog har fornemmeligen været foretaget for hans Skyld; og man kand ikke udfinde nogen anden Aarsag, end den Hensigt at bane sig Vej til Thronen, hvorved hand har kundet finde sig bevæget til, paa en Tiid, da hans Morbrødre, Greverne af Holsteen faldt ind i Hertugdømmet Slesvig, for at rive det, ham til beste, af Kongens Hænder (14), at affondre sig fra dem med sine Krigs-Folk, og i den Rygenske Fyrstes Sælskab at gjøre Anfald paa Scelland. Tilmed lod Erke-Bispen Jacob Erlandsen, paa det den unge Erik skulde ikke komme til Regjeringen efter hans Fader, som var taget af Dage, forkynde under Bands-Straf, at ingen skulde sætte Kronen paa ham*

hand forøvede denne gruelige Gierning mod Kong Christopher. Hvilket end ydermere bekræftes ved et af Kong Erik i Nyborg Anno 1259 udgivet Haandskrift, hos Terpager Rip. Cimbr. p. 205. hvor det, efter excerptis Bartholinianis maae hebe: *Et Dominis E. Ripensi Episcopo, P [Petro Olavi] Arusiensi Episcopo, N. Wibergensi Episcopo, N. Slesvicensi Episcopo, E. Burglandensi Episcopo, Preposito Arnfasto &c.* Den her forekommende Provis Arnfast er formodentligen den forhen omtalte Misgjerningsmand, hvilke u altsaa, da dette Brev blev udstædt, endnu maae have havt Faareklæderne paa, og anstillet sig som hand holdt med den unge Konges Partie.

- (14) Hist. Gent. Dan. ad a. 1259. ap. Lindenbrog. p. 306. [p. 274. ed. Fabr.] *Comites Holfatiæ magnam partem ducatus vastaverunt.* Corner ad e. a. in *Eccardi Corp. Hist. T. II. col. 904.* *Comites Holtzatorum Jutiam intrantes multa incolis illis damna inferebant.* Annal. Slav. ad e. a. ap. Lindenbrog. p. 261. [p. 290.] *Ericus filius Abel Regis in Ducatum recipitur.*

ham eller være tilstøde ved hans Kroning; og da, det uagtet, denne Høytidelige Forretning var gaaet for sig i Viborg paa Jule-Dag 1259 foer hand virkeltigen fort med den truede Vand, og strakte den end og til Kongen selv (15). Det bliver altsaa en afgjort Sag: Fyrst Jermer, da hand an. 1259 med Hertugen af Slesvig foretog den Scællandse Landgang, vilde ved Baabens Magt forhielpe denne til Kongerigets Besiddelse, skulde og, efter al Anseelse, i det følgende 1260de Aar, da Sagerne havde saa onskelig en Fremgang, have taget Masqven af, under hvilken hand var kommet, som for at beskytte den Danske Kirke; og, skiont Kong Erik var imidlertid kronet i Jylland, dog vel ved sin overlegne Magt have udvirket, at Hertug Erik var iligemaade i Scælland og Skaane blevet udraabt til Konge og kronet i Lund, dersom ikke en Skaansk Qvinde, ved det ham tilføiede dødelige Kniv-Stik, havde uformodentligen sat et Maal for hans Seyervindinger og Erobringender og dermed forbundne vidt-udseende Anslag. Ved saadan Sagernes Beskaffenhed synes da visseligen meget naturligt og troeligt, at Hertug Erik, for at forsikkre sig denne tappre Herres Bistand i en saa betydelig Sag, har iblant andet ogsaa foreslaaet ham, ved Svogerskab at foreene begge høye Huuse, og at Fyrsten, indtaget af det Haab at see sin Daatter omgivet med Kongelig Værdighed, er derved

(15) Breve Urbani IV. ap. Hvitfeld p. 267. ibi: De paa det du kunde forhindre og affoende, at hand ikke skulde komme til Riget oc Regimentet efter sin Fader &c. Kong Eriks Haand-Skrift hos Lerpager p. 205. verb. Actum Wlberg anno Dni M.CC.LIX. in die Coronacionis nostre quinto. Vel er Kronings-Dagen ikke her bestemt; men da Kong Erik har været i Viborg den 28de Dec. 1259. som sees af et endnu u-trykt Naade-Brev, som hand har meddeelt Eskrom Kloster, saa har hand, uden Tvil, efter sin Faders Christoffer den I. og sin Beste-Faders Woldemar den II. deres Exempler (Hvitfeldt p. 235. Arn. Lub. L. VI. c. 16. p. 469.) annammet Kronen paa Jule-Dag.

derved allermeest loffet til at beblande sig i de Danske Sager, og at slutte et Forbund imod Kong Christopher med Hertugen og hans Morbrødre.

S. V.

En Bi. Anmærkning angaaende de Danske Aar-Bøgers Rigtighed, i Henseende til Fyrst Jermer den 2dens Døds Maade, som Hr. von Schwartz har meent at gjøre til intet.

Da jeg, for at fyldestgjøre min Materie, har maattet erindre den Omstændighed, at Fyrst Jermer er i Aaret 1260 henrykt ved en voldsom Død, saa giver dette mig en gandske beqvem Leylighed til at overbeviise den berømte Greifswaldske Lærer og Historie-Skriver Hr. von Schwartz, (hvilken vor for tiligen fra den lærde Berden borttagne store Polyhistor (16) har nyligen viist, at hand forgæves har vildet tvivle om den Forlehnning, som, efter Hvitfeldts Beretning, er An. 1359 givet de Wolgastiske Hertuger paa Fyrstendømmet Rygen) ved et nyt og lige saa klart Exempel, at hand undertiden forlader sig alt for stærkt paa hans Pommeriske og Rygenske Skribentere, og derimod har for liden Tillid til den oprigtige og mestendeels vel underrettede Hvitfeldt. Hr. von Schwartz i hans Rygenske Grændse-Historie (17) vil ikke tilstaae de Danske Historie-Skrivere, at Fyrst Jermer, midt i den imod Dannemark begyndte Krig, da hand, efter at hand havde erobret Sælland og Bornholm, holdt ilde Huus i Skaane, er af en behiertet Qvindes Person thielstuffed med en Kniv; men paastaaer meget mere med de Pommeriske Historie-Skrivere, at Fyrsten, efter mange Seyervindinger, er med riigt Bytte lykkeligen igien ankommet til Rygen, og har efter den

Tiid

(16) Grams Forbedringer til Kong Waldemars Historie i Kiøbenhavns Videnskaber's Societets Skrifter T. IV. p. 92. & seqq.

(17) Schwartz, de Finib. Rug. p. 130. not. (o).

Tid endnu levet nogle og ttuge Aar. Bættis herpaa meener hand at finder i trende Haand-Skrifter, som Fyrsten har udstedt a. 1260 i Vilmentz paa Rygen, a. 1281 og a. 1283 (18), og lover at udgive en Commentationem historicam de familia Principum Rugiæ, eller kort Historie om det ældgamle Høifyrstelige Rygenske Huus, i hvilken hand udførligere vil handle om de Bildfarelser, hvorudi de Danske Skribentere forvikles ved den falske Indbildning om Jermer den 2dens voldsomme Død. Omendskjønt hand og derefter har forandret det Forsæt, at udgive en egen Slægt-Historie over det Rygenske Huus, i det mindste dette Værk ikke endnu er kommet for Lyset; saa seer man dog af hans Pommeriske og Rygenske

Ff 2

(18) Hand vil vel i hans Rygenske Brændse-Historie p. 124. not. (c) viise Urigtig-
heden af de Danske Skribenters Beretning om vor Jermers voldsomme Død,
endnu af dette, at, efter Hvitfeldts Formelding p. 321., Rodne-Herred paa
Bornholm er i Aar 1277 solt af Fyrsten Witzlaf III. til Uffe Nielsen, Danne-
marks Riges Drost; og det sølgelig lader sig ansee, at Fyrst Jermer har be-
holdt dette District, som en Deel af hans Erobringer, og altsaa lykkelig
fuldendt Krigen med Danmark. Men da Kong Erik Glipping, som Hvit-
feldt iligemaade p. 270. bevidner, haver a. 1265 efter en lang Beleyring er-
obret Slottet Hammerhuus paa Bornholm, og derved bekommet den bekiendte
Andreas Erlandsen, en Broder af Erke-Bispen i Lund, til Fange, sølgelig
uden Tvil igien bemægtiget sig den gandske Insel, og Hr. von Schwartz selv i
hans Pommeriske og Rygenske Lehn-Historie p. 226. (*) bemærker efter Ranshov,
at Fyrst Witzlaf, som af hans efterladte Skrifter og Krigs-Regninger kand sees,
har ladet sig meget bruge til den Danske Krones Tjeneste, saa har formodentlig
Kong Erik Glipping overladt Fyrsten, for en og andre Fordringer, dette Rod-
ne-Herred paa Bornholm til Underpant, eller med forbeholden Ret at kabe
det igien; og denne Fyrste har a. 1277. videre afstaaet dette Herred til Drossen
Uffe Nielsen, dog uden at betage Kronen sin tilkommende Indløsnings Ret.
At altsaa Kong Erik Mendved har havt god Høye til, i Aaret 1303. hos Hvit-
feldt p. 320. at angive meerbemeldte Herred for sit: Item (siger hand) bona no-
stra, quæ in Insula Borendeholm obtinemus, dicta Rothne-herrid, quæ quidem
bona heredes nobilis viri Ufforis militis quondam dapiferi decinent in presentia.

genfke Lehn-Historie (19), at hand endnu fremdeles har de samme Tanker om Sagen, saa at hand end og, uden Omsvøb, erklærer de Danske Skribenteres eensstemmige Fortælling for en Fabel. Den store Tillid, med hvilken en Mand, paa hvis Styrke i deslige Undersøgninger den lærde Verden har saa skionne Prover, dømmes i denne Sag, skulde næsten forvirre mange end og øvede Læsere. Men efterdi Hertug Erik II. af Slesvig i hans forhen efter Originallet meddeelte Brev af 1264 taler om Fyrst Jermer II. med det udtrykkelige Tillæg: Felicis recordacionis, der og i Hr. von Dregers Codice Diplomatico Pomeranico (20) endnu findes trende gamle Haand-Skrifter af de Aar 1261, 1264 og 1266, i hvilke benævnte Fyrste ligeledes anføres, som allerede død, af hans Søn og Efterfølger i Regjeringen Wihlaf den 3die, saa maae visseligen Hr. von Schwartzes Anseelse, hvor stor den og ellers er hos ægte Liebhabere af historiske Videnskaber, dog her vige for den aabenbare Sandhed; fornemmeligen da hand selv (21) bemærker, at næsten alle Fyrstelige Rygenske Breve, som ere udgivne efter oftbemeldte Krig med Dannemark, findes at være udstadte, ikke af Jermer II, men af hans Søn Wihlaf III, og deraf drager denne Slutning, at Jermer har efter den Tid ikke synderligen mere antaget sig Regjeringen, men ladet den forvalte ved hans Søn Wihlaf; og da hand, Hr. von Schwartz, paa et andet Sted (22) skriver, at

Fyrst

(19) Schwarz Pomm. und Rüg. Lehn-Hist. p. 203. og 224.

(20) Charta Witzlai III de anno 1261. ap. Dreger Cod. Dipl. Pom. T. I. p. 451. ibi: Pie memorie patris nostri Germari illustris principis Rujanorum. Charta ejusd. de anno 1264. ibid. p. 474. verb. Pie memorie domintis Jaromarus pater noster. Charta ejusd. de 1266. ibid. p. 502. verb. Felicis igitur recordacionis pater noster Jeromarus.

(21) Schwarz Pomm. und Rüg. Lehn-Histor. p. 204.

(22) Idem ibid. p. 224.

Fyrst Biskop, u-agtet hans Herr Fader Jermer levede endnu, og først døde anno 1283, har i en lang Tid ført Regieringen tilfælles med sin yngre Broder Jermer III, beraabende sig paa et Haand-Skrift af Aar 1271, som er udgivet til Biskop Kloster i begge deres Navne, og hvor det heder: Nos una cum fratre Jaromaro; luter Ting, som øyensynligen ikke henge ret vel tilsammen, og ere derfor allene nok, om end de forhen anførte Documenter ikke vare, til at bringe os meget nær paa den Meening, at Fyrst Jermer, da hand efter Krigen med Danneværk bliver paa engang ligesom usynlig i de Pommerste og Rygenste Historier, maae virkeligen, efter de Danske Beretninger, være omkommet i bemeldte Krig. Efter at der nu engang paa denne Maade er banet os en sikker Vej at gaae frem paa, saa lader det Beviis sig letteltigen igiendrive, som Hr. von Schwartz meener at finde i de foranførte Haand-Skrifter til at bestyrke hans Foregivende. Det af Fyrst Jermer den 2den anno 1260 i Bismenitz paa Rygen udgivne Document vilser allene, at Hvittfeldt, Pontanus og Meursius rigtigthen hense på hans Død under anno 1259, og at det meget mere har denne Beskaffenhed med hans sidste Foretagende, at hand, efter at Sælland var i formeldte Aar 1259 fuldkommen undertvungen af ham, er sejlet tilbage til Rygen, og blevet der saa længe, indtil hand i det følgende 1260de Aar gik løs paa Bornholm og Skåne, hvor hand da, paa dette hans andet Tog, er, midt i hans Daabens vedvarende Fremgang, omkommet ved den bekjendte Ulykke; hvormed og de ældre Danske Chronister (23) fuldkommen stemme overeens, som alle med

Sf 3

hinan-

(23) S. Forfatteren til den Sællandske Krønike p. 68. hvilken Hr. von Schwartz i hans Ryg. Grændse-Hist. p. 130. not. (o) selv anfører; Hist. Gent. Dan. hos Lindenbruch p. 306. (p. 274. edit. Fabr.) Den fjettede Danske Annalist hos Lu, demig Rel. MSS. T. IX. p. 156. og den tolvte ibid. p. 216.

hinanden henføre hans Død under det 1260de og ikke under det 1259de Aar. De tvende andre Breve af 1281 og 1283 ere, om deres Aars-Tall ellers er rigtig, useiðbarligen af Fyrst Jermer III, vores Jermers yngre Søn, som kand vel i Begyndelsen have ført Regeringen tilføelles med hans Herr Broder Wislaf, men maae derefter have deelt deres Fæderne Lande med ham, og derfor, i Henseende til hans Deel af Landene, alleene udstædt bemeldte tvende Haand Skrifter. Hr. von Schwartz er uden Tvivl forleedt, til at ansee ham for den ældre Jermer, ved den Omstændighed, at disse Breves Forfatter skriver sig ikke Electum ecclesiæ Caminensis. Men vi vil heller formode, (indtil den Anden Deel af Dregers Codex Diplomaticus Pomeranicus vil maae stee fuldkommen afgjøre Sagen) at Fyrst Jermer III. har enten endnu ikke i Aarene 1281 og 1283 været Coadjutor ved Bispedømmet Camin, eller og, at hand, saa længe hand var ikkun Coadjutor derved, har ikke altid anført det i sin Titel, end at vi skulde opvække hans Fader fra de Døde igien, som gandske vist forlod Verden i det 1260de Aar, og gjøre ham til Forfatter af tvende Haand-Skrifter, som ere udgivne over tiuge Aar derefter.

§. VI.

Hertug Erichs Ægteffab med Jermer II. Daatter af Rygen, bevises fremdeles og det fornemmeligen med Fyrst Wislaf den 3dies Testamente, hvori hand taler om Hertug Waldemar IV. af Slesvig og Herr Erik af Lange-land, som hans nær Slægtinger.

Vi komme igien til Hertug Erik af Synder-Jylland hans Ægte-Foreening med en Daatter af Jermer II. Sagen er allerede temmeligen fastsat ved ovenanførte Beviiser; men skulde der endda være nogen Tvivl tilbage, da har jeg endnu en Hoved-Grund at anføre; som skal aabenbare afgjøre Sagen. D. Gerdes har i det IX. Stykke af hans Meklenb. Skrifter og Breve meddeelt os en ret mærkværdig Levning af Alderdommen i Fyrst Wislaf den 3dies Testamente, som Aar 1302 er forfat-

tet

tet udi Opslo i Norge. I dette Instrument (24) blibe iblant andre Hertug Waldemar IV. af Slesvig og Erich Herre af Langeland, vores Erichs Sønner, med følgende Ord udnævnte til øverste Executores: *Insuper superiores executores omnium prædictorum dilectum filium meum in Christo, dominum Haquinum, regem Norwegiæ illustrem, dominum Ericum ducem Suecie, & dominos Waldemarum ducem Suecie & Ericum dominum Langelandie, nepotes meos carissimos, in subsidium ordinavi, ita quod quicquid per impotentiam vel negligentiam priorum executorum fuerit pretermissum, per predictos dominos vel majorem partem aut saltem duos ex ipsis impleatur.* Fyrst Witzlaf kalder Hertug Waldemar IV. til Slesvig og hans Broder Erik Langbeen nepotes suos carissimos; thi at her tales om Hertug Waldemar til Slesvig, og ikke om Hertugen i Sverrig af samme Navn, som var den her nævnte Svenske Hertug Eriks yngre Broder, og at man følgerigen i Stedet for: *Waldemarum ducem Suecie* maae læse: *Waldemarum ducem Jutie*, et, at forbigaae andre Grunde, sikkert at slutte deraf, at Concipienten ellers vilde have forbundet den Svenske Hertug Waldemar med Hertug Erik, hans Broder, og ikke med Herr Erik af Langeland, og kaldet begge Svenske Hertuger, men ikke den eene allene, Fyrst Witzlafs nepotes. Altsaa have Hertug Waldemar af Synder-Jylland og hans Broder Erik været nærbeslægtede med Fyrst Witzlaf, og end dertil hans Søster-Sønner, efterdi man ikke paa anden Maade kand udfinde dette Slægtskab. Følgerigen er det, i sær da Sagen bestyrkes ved Historiens Overeensstemmelse, og gamle Kronike-Skriveres udtryffelige Udsigende, fuldkommelt-

(24) Testam. Witzlai III. Princ. Rug. i Gerdes Mecklenburgische Schriften und Urkunden IX. Samling p. 12. 13.

gen afgjortd, af Hertug Erik af Slesvig har avlet begge diſſe Herrer med en Daatter af Jermer den 2den af Rygen. Jeg ſeer ikke hvad der ſkulde med Grund være at indvende imod ſaa klar en Sag,

S. VII.

Befynderlige Om-
ſtændigheder, det-
te Ægteſkab og
Hertugindeſ
Perſon angaaen-
de.

Den nysanferte Omſtændighed, at Baldemar IV. og Erik Langbeen ere avlede af Hertug Erik med hans Rygenſke Gemahl, leder os naturligen til den Slutning, at man har aldeles ingen Aarsag at tillegge denne Fyrſte nogen anden Gemahl, foruden Hende, og at hun ſolgeligen er den ſtrar i Begyndelſen ommeldte Hertuginde Margarete, ſom, efter de Danſke Aar-Bøger, er død i Barſel-Seng Aar 1272, og altsaa ved ſamme Tid, da hendes Gemahl endte ſit Liv; ligesom det og lader meget troeligt, at, da Fyrſt Witzlaf I. af Rygen, Fyrſt Jermer den 2dens Fader, har havt en Margrete til ægte (25), vor Hertuginde er blevet kaldt Margarete efter hendes Farmoroder. Naar man derfor antager, ſom kand ſkee uden at fornærme Kiimeligheden, at hun, efter hendes Herr Faders Afſivelse, ſaa ſnart Anſtændigheden vilde tillade det, alt ſaa maae ſkee i Aaret 1261 er blevet Hertugen tilførdt, ſaa bliver det en Tid af elleve Aar, ſom dette Høye Par har levet i et frugtbar og velſignet Ægteſkab.

(25) Fyrſt Witzlaf den 1ſtes Brev af Aar 1225. hos Hr. von Westphalen Mon. Cimbr. T. II. col. 263. ibi: Domina terræ, domina videlicet Margaretha. Sammes Brev af Aar 1232. i Hr. von Dregers Cod. Dipl. Pom. T. I. p. 154. verb. Domina Margareta uxor nostra. Endnu ſammes Brev af Aar 1237. ibid. p. 186. verb. Et uxoris nostre Margarethe felicis memorie.

